

ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ RESEARCH AND DEVELOPMENT

Републички завод за статистику Републике Српске објављује податке о истраживању и развоју у 2014. години. Подаци су добијени на основу спроведеног статистичког истраживања „Истраживање и развој у 2014. години“.

У саопштењу су приказани подаци о запосленима и ангажованима на пословима истраживања и развоја, бруто домаћим издацима за истраживање и развој, изворима утрошених средстава за истраживање и развој, вриједности и броју истраживачко-развојних радова; према секторима извођења истраживања и развоја и научној области истраживачко-развојног рада.

На пословима истраживања и развоја у 2014. години било је запослено 1 007 особа, са пуним и краћим од пуног радног времена, од чега је 468 жена, односно 46,5%. Број запослених могуће је изразити и помоћу еквивалента пуне запослености и тако добијамо да су у 2014. години пуно радно вријеме на пословима истраживања и развоја биле запослене 674,0 особе.

У истом периоду на пословима истраживања и развоја, на основу уговора о дјелу или ауторског уговора, биле су ангажоване 333 особе, од чега је 98 жена. Изражено еквивалентом пуне запослености, на пословима истраживања и развоја пуно радно вријеме било је ангажовано 89,8 особа.

Од укупног броја запослених, највеће учешће имају истраживачи (62,7%), стручни сарадници (16,9%), техничко особље (8,6%), остало помоћно особље (6,2%) и руководеће особље (5,7%).

Највећи број истраживача запослен је у сектору високог образовања (83,8%), пословном сектору (11,3%), државном сектору (4,3%) и непрофитном сектору (0,6%).

Када се посматра научна област истраживачког рада највећи број истраживача запослен је у области *Инжењерство и технологија* (46,0%).

У укупном броју ангажованих на пословима истраживања и развоја највеће учешће имају истраживачи (73,6%).

Највећи број истраживача ангажован је у сектору високог образовања (58,4%), државном сектору (27,3%), непрофитном сектору (14,3%), док у пословном сектору није било ангажованих истраживача.

Када се посматра научна област истраживачког рада, највише истраживача ангажовано је у области *Друштвене науке* (46,1%).

Бруто домаћи издаци за ИР у 2014. години износили су 17 839 000 КМ, од тога су текући издаци износили 11 630 000 КМ (65,2%), а инвестициони издаци 6 209 000 КМ (34,8%).

Бруто домаћи издаци највећи су у области *Инжењерство и технологија* (44,3%) и *Природне науке* (20,7%). Научна област одређена је према претежној области, односно области у којој ради највећи број запослених на пословима истраживања и развоја.

Највише утрошених средстава за ИР било је намијењено индустријској производњи и технологији (33,1%) и општем унапређењу знања (31,1%).

Republika Srpska Institute of Statistics publishes data on research and development in 2014. Data were obtained through the statistical survey „Research and Development in 2014“.

The release presents data on persons employed and hired in research and development, gross domestic expenditures on research and development, sources of funds for research and development, and value and number of research and development works; by sector of research and development implementation and by field of science of the research and development work.

In 2014, there were 1,007 persons engaged in R&D in full-time and part - time employment, out of which 468 or 46.5% were women. It is also possible to express the total number of employees by full-time equivalent, thus, in 2014 there were 674.0 persons working full-time in research and development activities.

In the same period, 333 persons were hired under temporary service contracts and copyright agreements in research and development activities, out of which 98 were women. Expressed in full time equivalent, 89.8 persons were hired under temporary service contracts and copyright agreements in research and development activities.

Out of the total number of employees, the biggest share was that of researchers (62.7%), research associates (16.9%), followed by technicians (8.6%), other supporting staff (6.2%) and management (5.7%).

Most researchers were employed in the sector of higher education (83.8%), followed by business sector (11.3%), government sector (4.3%) and the non-profit sector (0.6%).

By field of science, the highest number of researches was engaged in the field of Engineering and Technology (46.0%).

Researchers had the biggest share in the total number of persons hired under temporary service contracts and copyright agreements, 73.6%.

Most researchers were hired in the sector of higher education (58.4%), followed by government sector (27.3%), non-profit sector (14.3%), while there were no hired researchers in the business sector.

By field of science, the highest number of researches was engaged in the field of Social sciences (46.1%).

Gross domestic expenditure on R&D in 2014 was 17,839,000 KM, out of which current expenditures amounted to 11,630,000 KM (65.2%), and investment expenditures 6,209,000 KM (34.8%).

Gross domestic expenditures were the highest in the field of Engineering and technology (44.3%) and Natural sciences (20.7%) The field of science is determined according to predominance. The predominant field is the one in which most personnel work in research and development.

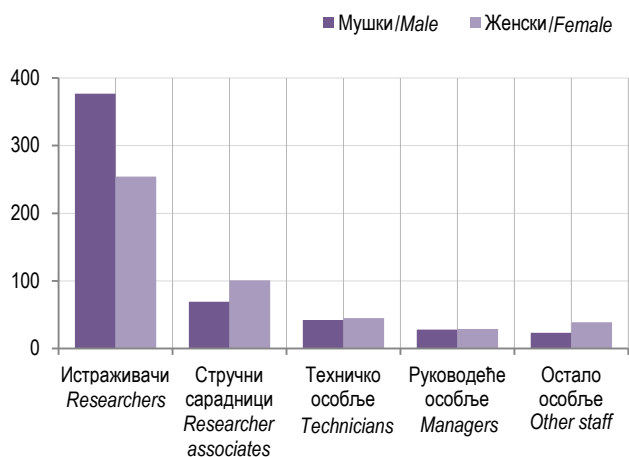
The highest share of funds for R&D was intended for Industrial production and technology (33.1%) and General advancement of knowledge (31.1%).

Укупан број ИП радова је 288, од чега највећи број радова припада примјењеним истраживањима, њих 56,6%, фундаменталним истраживањима 28,5% и развојним истраживањима 14,9% укупног броја радова.

Од 45 посматраних јединица које су обављале дјелатност ИП у 2014. години, 21 јединица припада сектору високог образовања, 13 јединица пословном сектору, 4 јединице државном сектору и 7 јединица непрофитном сектору.

The total number of R&D works was 288, with the majority of works being part of applied research (56.6%), fundamental research (28.5%) and experimental research (14.9%).

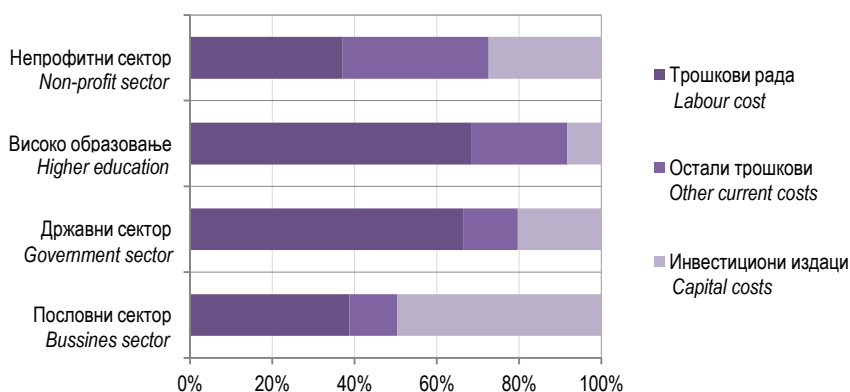
Out of the total number of R&D units, which amounted to 45 in 2014, 21 were part of the higher education sector, 13 were part of the business sector, 4 units belonged to government sector and 7 units belonged to non-profit sector.

Графикон 1. Запослени на пословима ИП, 2014.
Graphic 1. Persons engaged in R&D, 2014

Графикон 2. Структура утрошених средстава за ИП према изворима, 2014.
Graphic 2. Structure of funds for R&D by source, 2014

Графикон 3. Структура бруто домаћих издатака за ИП према секторима и врсти трошкова, 2014.
Graphic 3. Structure of gross domestic expenditure on R&D by sector and type of costs, 2014

1. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИР ПРЕМА СЕКТОРИМА И ПОЛУ, 2014.
PERSONS ENGAGED IN R&D BY SECTOR AND SEX, 2014

	Укупно <i>Total</i>				Са пуним радним временом <i>Working full-time</i>		Са краћим од пуног радног времена <i>Working part-time</i>				
	укупно <i>total</i>		у еквиваленту пуне запослености <i>in full-time equivalent</i>				укупно <i>total</i>		у еквиваленту пуне запослености <i>in full-time equivalent</i>		
	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	
УКУПНО	1 007	468	674,0	302,9	495	228	512	240	179,0	74,9	TOTAL
Истраживачи	631	254	446,5	186,6	323	143	308	111	123,5	43,6	Researchers
Стручни сарадници	170	101	80,5	40,1	54	24	116	77	26,5	16,1	Research associates
Техничко особље	87	45	68,7	35,1	57	29	30	16	11,7	6,1	Technicians
Руководеће особље	57	29	26,1	8,9	18	5	39	24	8,1	3,9	Managers
Остало особље	62	39	52,2	32,2	43	27	19	12	9,2	5,2	Other supporting staff
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	312	182	192,6	100,5	170	87	142	95	22,6	13,5	BUSINESS SECTOR
Истраживачи	71	40	54,7	30,0	52	29	19	11	2,7	1,0	Researchers
Стручни сарадници	116	78	48,9	27,9	36	19	80	59	12,9	8,9	Research associates
Техничко особље	49	19	44,8	19,0	43	19	6	-	1,8	-	Technicians
Руководеће особље	42	24	14,2	4,2	10	1	32	23	4,2	3,2	Managers
Остало особље	34	21	30,0	19,4	29	19	5	2	1,0	0,4	Other supporting staff
ДРЖАВНИ СЕКТОР	43	20	35,8	16,1	19	7	24	13	16,8	9,1	GOVERNMENT SECTOR
Истраживачи	27	11	22,8	8,6	13	3	14	8	9,8	5,6	Researchers
Стручни сарадници	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Research associates
Техничко особље	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Technicians
Руководеће особље	10	5	8,8	4,7	6	4	4	1	2,8	0,7	Managers
Остало особље	6	4	4,2	2,8	-	-	6	4	4,2	2,8	Other supporting staff
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	636	258	437,7	182,7	301	132	335	126	136,7	50,7	HIGHER EDUCATION
Истраживачи	529	201	366,5	146,0	256	109	273	92	110,5	37,0	Researchers
Стручни сарадници	50	22	29,1	11,9	16	5	34	17	13,1	6,9	Research associates
Техничко особље	35	24	23,1	15,6	14	10	21	14	9,1	5,6	Technicians
Руководеће особље	3	-	1,8	-	1	-	2	-	0,8	-	Managers
Остало особље	19	11	17,2	9,2	14	8	5	3	3,2	1,2	Other supporting staff
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	16	8	7,9	3,6	5	2	11	6	2,9	1,6	NON-PROFIT SECTOR
Истраживачи	4	2	2,5	2,0	2	2	2	-	0,5	-	Researchers
Стручни сарадници	4	1	2,5	0,3	2	-	2	1	0,5	0,3	Research associates
Техничко особље	3	2	0,8	0,5	-	-	3	2	0,8	0,5	Technicians
Руководеће особље	2	-	1,3	-	1	-	1	-	0,3	-	Managers
Остало особље	3	3	0,8	0,8	-	-	3	3	0,8	0,8	Other supporting staff

2. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИР ПРЕМА СЕКТОРИМА, НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ¹⁾ И ПОЛУ, 2014.
PERSONS ENGAGED IN R&D BY SECTOR, FIELD OF SCIENCE¹⁾ AND SEX, 2014

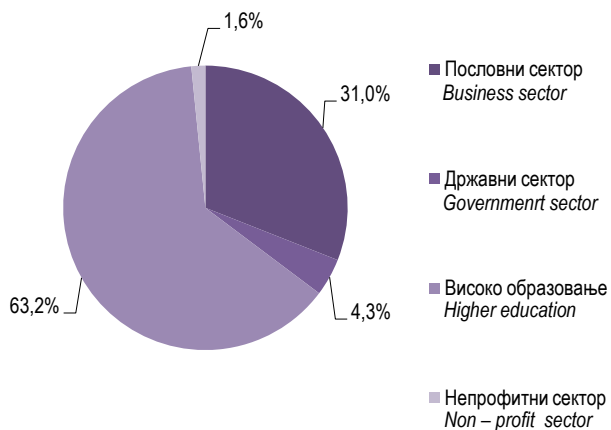
	Укупно <i>Total</i>		Истраживачи <i>Researchers</i>		Стручни сарадници <i>Research associates</i>		Техничко особље <i>Technicians</i>		Руководеће особље <i>Management</i>		Остало особље <i>Other supporting staff</i>		
	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	
УКУПНО	1 007	468	631	254	170	101	87	45	57	29	62	39	TOTAL
Природне науке	152	75	107	52	14	6	16	9	9	4	6	4	Natural sciences
Инжењерство и технологија	390	140	290	104	37	11	31	10	9	1	23	14	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	25	16	15	8	4	3	4	4	1	-	1	1	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	241	111	160	63	24	15	29	18	1	-	27	15	Agricultural sciences
Друштвене науке	199	126	59	27	91	66	7	4	37	24	5	5	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	312	182	71	40	116	78	49	19	42	24	34	21	BUSINESS SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	98	40	33	18	19	5	29	10	8	1	9	6	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	78	42	17	8	18	12	19	9	1	-	23	13	Agricultural sciences
Друштвене науке	136	100	21	14	79	61	1	-	33	23	2	2	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ДРЖАВНИ СЕКТОР	43	20	27	11	-	-	-	-	10	5	6	4	GOVERNMENT SECTOR
Природне науке	41	19	26	11	-	-	-	-	9	4	6	4	Natural sciences
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	2	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	636	258	529	201	50	22	35	24	3	-	19	11	HIGHER EDUCATION
Природне науке	111	56	81	41	14	6	16	9	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	287	98	255	84	16	6	2	-	-	-	14	8	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	25	16	15	8	4	3	4	4	1	-	1	1	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	163	69	143	55	6	3	10	9	-	-	4	2	Agricultural sciences
Друштвене науке	50	19	35	13	10	4	3	2	2	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	16	8	4	2	4	1	3	2	2	-	3	3	NON-PROFIT SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	5	2	2	2	2	-	-	-	1	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	11	6	2	-	2	1	3	2	1	-	3	3	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

3. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИР ПРЕМА СЕКТОРИМА И НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ¹⁾, ИЗРАЖЕНИ ЕКВИВАЛЕНТОМ ПУНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ, 2014.
PERSONS ENGAGED IN R&D BY SECTOR AND FIELD OF SCIENCE¹⁾, EXPRESSED IN FULL-TIME EQUIVALENT, 2014

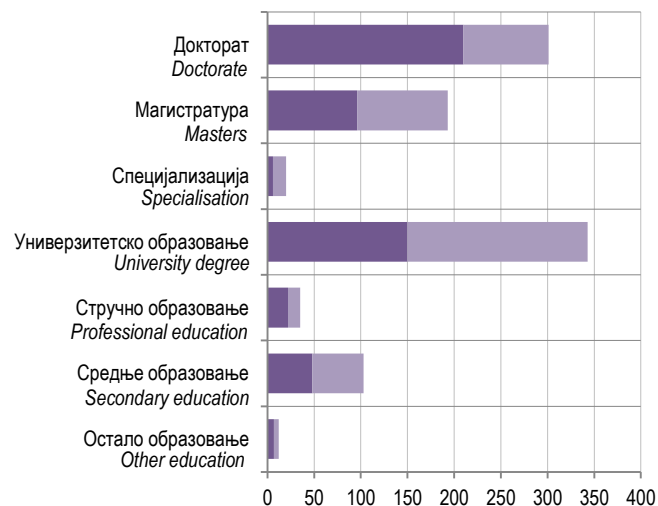
	Укупно <i>Total</i>		Истраживачи <i>Researchers</i>		Стручни сарадници <i>Research associates</i>		Техничко особље <i>Technicians</i>		Руководеће особље <i>Management</i>		Остало особље <i>Other supporting staff</i>		
	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	
УКУПНО	674,0	302,9	446,5	186,6	80,5	40,1	68,7	35,1	26,1	8,9	52,2	32,2	TOTAL
Природне науке	90,3	43,6	63,3	29,6	7,0	3,0	8,0	4,5	7,8	3,7	4,2	2,8	Natural sciences
Инжењерство и технологија	288,2	109,1	202,9	77,6	28,1	6,5	27,6	10,0	9,0	1,0	20,6	14,0	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	6,6	3,9	4,5	2,4	1,0	0,7	0,6	0,6	0,3	-	0,2	0,2	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	220,7	106,5	142,5	60,0	22,7	15,0	28,5	17,5	1,0	-	26,0	14,0	Agricultural sciences
Друштвене науке	68,2	39,8	33,3	17,0	21,7	14,9	4,0	2,5	8,0	4,2	1,2	1,2	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	192,6	100,5	54,7	30,0	48,9	27,9	44,8	19,0	14,2	4,2	30,0	19,4	BUSINESS SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	89,2	39,5	32,5	18,0	16,5	4,5	25,6	10,0	8,0	1,0	6,6	6,0	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	78,0	42,0	17,0	8,0	18,0	12,0	19,0	9,0	1,0	-	23,0	13,0	Agricultural sciences
Друштвене науке	25,4	19,0	5,2	4,0	14,4	11,4	0,2	-	5,2	3,2	0,4	0,4	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ДРЖАВНИ СЕКТОР	35,8	16,1	22,8	8,6	-	-	-	-	8,8	4,7	4,2	2,8	GOVERNMENT SECTOR
Природне науке	33,8	15,1	21,8	8,6	-	-	-	-	7,8	3,7	4,2	2,8	Natural sciences
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	2,0	1,0	1,0	-	-	-	-	-	1,0	1,0	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	437,7	182,7	366,5	146,0	29,1	11,9	23,1	15,6	1,8	-	17,2	9,2	HIGHER EDUCATION
Природне науке	56,5	28,5	41,5	21,0	7,0	3,0	8,0	4,5	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	194,0	67,6	168,4	57,6	9,6	2,0	2,0	-	-	-	14,0	8,0	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	6,6	3,9	4,5	2,4	1,0	0,7	0,6	0,6	0,3	-	0,2	0,2	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	142,7	64,5	125,5	52,0	4,7	3,0	9,5	8,5	-	-	3,0	1,0	Agricultural sciences
Друштвене науке	37,9	18,2	26,6	13,0	6,8	3,2	3,0	2,0	1,5	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	7,9	3,6	2,5	2,0	2,5	0,3	0,8	0,5	1,3	-	0,8	0,8	NON-PROFIT SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	5,0	2,0	2,0	2,0	2,0	-	-	-	1,0	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	2,9	1,6	0,5	-	0,5	0,3	0,8	0,5	0,3	-	0,8	0,8	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

4. ИСТРАЖИВАЧИ ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИР ПРЕМА ГОДИНАМА СТАРОСТИ И ПОЛУ, 2014.
RESEARCHERS ENGAGED IN R&D BY AGE AND SEX, 2014

	Укупно <i>Total</i>		Пословни сектор <i>Business sector</i>		Државни сектор <i>Government sector</i>		Високо образовање <i>Higher education</i>		Непрофитни сектор <i>Non-profit sector</i>		
	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	
УКУПНО	631	254	71	40	27	11	529	201	4	2	TOTAL
мање од 25	5	2	-	-	-	-	5	2	-	-	Under 25 years of age
25-29	69	24	8	4	5	1	56	19	-	-	25-29
30-34	88	46	12	8	3	1	72	36	1	1	30-34
35-39	102	50	13	9	10	3	78	37	1	1	35-39
40-44	76	40	7	4	2	2	67	34	-	-	40-44
45-49	73	33	6	4	3	1	62	28	2	-	45-49
50-54	81	25	20	7	2	2	59	16	-	-	50-54
55-59	59	18	5	4	2	1	52	13	-	-	55-59
60-64	57	12	-	-	-	-	57	12	-	-	60-64
65-69	19	4	-	-	-	-	19	4	-	-	65-69
70 и више	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	70 and older

Графикон 4. Структура запослених на пословима ИР према секторима, 2014.
Graphic 4. Structure of persons engaged in R&D by sector, 2014

Графикон 5. Запослени на пословима ИР према нивоу образовања, 2014.
Graphic 5. Persons engaged in R&D by level of education, 2014

5. АНГАЖОВАНИ, НА ОСНОВУ УГОВОРА О ДЈЕЛУ ИЛИ АУТОРСКОГ УГОВОРА, НА ПОСЛОВИМА ИР ПРЕМА СЕКТОРИМА И ПОЛУ, 2014.
PERSONS HIRED UNDER TEMPORARY SERVICE CONTRACTS AND COPYRIGHT AGREEMENTS IN R&D BY SECTOR AND SEX, 2014

	Укупно <i>Total</i>				Са пуним радним временом <i>Working full-time</i>		Са краћим од пуног радног времена <i>Working part-time</i>				
	укупно <i>total</i>		у еквиваленту пуне запослености <i>in full-time equivalent</i>				укупно <i>total</i>		у еквиваленту пуне запослености <i>in full-time equivalent</i>		
	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	свега <i>all</i>	жене <i>female</i>	
УКУПНО	333	98	89,8	21,6	12	3	321	95	77,8	18,6	TOTAL
Истраживачи	245	69	79,4	18,5	11	3	234	66	68,4	15,5	Researchers
Стручни сарадници	46	15	7,1	2,4	1	-	45	15	6,1	2,4	Research associates
Техничко особље	36	12	3,1	0,6	-	-	36	12	3,1	0,6	Technicians
Руководеће особље	1	-	0,1	-	-	-	1	-	0,1	-	Managers
Остало особље	5	2	0,1	0,1	-	-	5	2	0,1	0,1	Other supporting staff
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	5	1	2,5	0,5	-	-	5	1	2,5	0,5	BUSINESS SECTOR
Истраживачи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Researchers
Стручни сарадници	5	1	2,5	0,5	-	-	5	1	2,5	0,5	Research associates
Техничко особље	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Technicians
Руководеће особље	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Managers
Остало особље	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Other supporting staff
ДРЖАВНИ СЕКТОР	77	24	3,2	1,4	-	-	77	24	3,2	1,4	GOVERNMENT SECTOR
Истраживачи	67	21	2,8	1,3	-	-	67	21	2,8	1,3	Researchers
Стручни сарадници	10	3	0,4	0,1	-	-	10	3	0,4	0,1	Research associates
Техничко особље	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Technicians
Руководеће особље	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Managers
Остало особље	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Other supporting staff
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	152	41	70,1	14,3	12	3	140	38	58,1	11,3	HIGHER EDUCATION
Истраживачи	143	37	66,5	13,4	11	3	132	34	55,5	10,4	Researchers
Стручни сарадници	5	3	2,0	0,8	1	-	4	3	1,0	0,8	Research associates
Техничко особље	4	1	1,6	0,1	-	-	4	1	1,6	0,1	Technicians
Руководеће особље	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Managers
Остало особље	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Other supporting staff
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	99	32	14,0	5,4	-	-	99	32	14,0	5,4	NON-PROFIT SECTOR
Истраживачи	35	11	10,1	3,8	-	-	35	11	10,1	3,8	Researchers
Стручни сарадници	26	8	2,2	1,0	-	-	26	8	2,2	1,0	Research associates
Техничко особље	32	11	1,5	0,5	-	-	32	11	1,5	0,5	Technicians
Руководеће особље	1	-	0,1	-	-	-	1	-	0,1	-	Managers
Остало особље	5	2	0,1	0,1	-	-	5	2	0,1	0,1	Other supporting staff

6. АНГАЖОВАНИ НА ОСНОВУ УГОВОРА О ДЈЕЛУ ИЛИ АУТОРСКОГ УГОВОРА НА ПОСЛОВИМА ИР ПРЕМА СЕКТОРИМА И НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ¹⁾, 2014.
PERSONS HIRED UNDER SERVICE CONTRACTS AND COPYRIGHT AGREEMENTS IN R&D BY SECTOR AND FIELD OF SCIENCE¹⁾, 2014

	Укупно Total		Истраживачи Researchers		Стручни сарадници Research associates		Техничко особље Technicians		Руководеће особље Management		Остало особље Other supporting staff		
	свега all	жене female	свега all	жене female	свега all	жене female	свега all	жене female	свега all	жене female	свега all	жене female	
УКУПНО	333	98	245	69	46	15	36	12	1	-	5	2	TOTAL
Природне науке	51	16	44	14	4	2	3	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	28	2	21	1	7	1	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	19	11	15	8	4	3	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	52	15	52	15	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	183	54	113	31	31	9	33	12	1	-	5	2	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	5	1	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	BUSINESS SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	5	1	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ДРЖАВНИ СЕКТОР	77	24	67	21	10	3	-	-	-	-	-	-	GOVERNMENT SECTOR
Природне науке	2	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	75	23	65	20	10	3	-	-	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	152	41	143	37	5	3	4	1	-	-	-	-	HIGHER EDUCATION
Природне науке	38	9	35	9	-	-	3	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	21	1	21	1	-	-	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	19	11	15	8	4	3	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	52	15	52	15	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	22	5	20	4	1	-	1	1	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	99	32	35	11	26	8	32	11	1	-	5	2	NON-PROFIT SECTOR
Природне науке	11	6	7	4	4	2	-	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	86	26	28	7	20	6	32	11	1	-	5	2	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

7. АНГАЖОВАНИ НА ОСНОВУ УГОВОРА О ДЈЕЛУ ИЛИ АУТОРСКОГ УГОВОРА НА ПОСЛОВИМА ИР, ПРЕМА СЕКТОРИМА И НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ¹⁾,
ИЗРАЖЕНИ ЕКВИВАЛЕНТОМ ПУНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ, 2014.
PERSONS HIRED UNDER TEMPORARY SERVICE CONTRACTS AND COPYRIGHT AGREEMENTS IN R&D BY SECTOR AND FIELD OF SCIENCE¹⁾,
IN FULL TIME EQUIVALENT, 2014

	Укупно Total		Истраживачи Researchers		Стручни сарадници Research associates		Техничко особље Technicians		Руководеће особље Management		Остало особље Other supporting staff		
	свега all	жене female	свега all	жене female	свега all	жене female	свега all	жене female	свега all	жене female	свега all	жене female	
УКУПНО	89,8	21,6	79,4	18,5	7,1	2,4	3,1	0,6	0,1	-	0,1	0,1	TOTAL
Природне науке	23,5	7,1	20,5	6,3	1,5	0,8	1,5	-	-	-	-	-	Natural Sciences
Инжењерство и технологија	13,2	1,0	10,5	0,5	2,7	0,5	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	5,5	3,2	4,5	2,4	1,0	0,8	-	-	-	-	-	-	Medical and Health Sciences
Пољопривредне науке	23,4	3,6	23,4	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural Sciences
Друштвене науке	24,2	6,7	20,5	5,7	1,9	0,3	1,6	0,6	0,1	-	0,1	0,1	Social Sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary Sciences
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	2,5	0,5	-	-	2,5	0,5	-	-	-	-	-	-	BUSINESS SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Natural Sciences
Инжењерство и технологија	2,5	0,5	-	-	2,5	0,5	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health Sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural Sciences
Друштвене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Social Sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary Sciences
ДРЖАВНИ СЕКТОР	3,2	1,4	2,8	1,3	0,4	0,1	-	-	-	-	-	-	GOVERNMENT SECTOR
Природне науке	0,2	0,1	0,2	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	Natural Sciences
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health Sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural Sciences
Друштвене науке	3,0	1,3	2,6	1,2	0,4	0,1	-	-	-	-	-	-	Social Sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary Sciences
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	70,1	14,3	66,5	13,4	2,0	0,8	1,6	0,1	-	-	-	-	HIGHER EDUCATION
Природне науке	19,0	4,5	17,5	4,5	-	-	1,5	-	-	-	-	-	Natural Sciences
Инжењерство и технологија	10,5	0,5	10,5	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	5,5	3,2	4,5	2,4	1,0	0,8	-	-	-	-	-	-	Medical and Health Sciences
Пољопривредне науке	23,4	3,6	23,4	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural Sciences
Друштвене науке	11,7	2,5	10,6	2,4	1,0	-	0,1	0,1	-	-	-	-	Social Sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary Sciences
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	14,0	5,4	10,1	3,8	2,2	1,0	1,5	0,5	0,1	-	0,1	0,1	NON-PROFIT SECTOR
Природне науке	4,3	2,5	2,8	1,7	1,5	0,8	-	-	-	-	-	-	Natural Sciences
Инжењерство и технологија	0,2	-	-	-	0,2	-	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health Sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	9,5	2,9	7,3	2,1	0,5	0,2	1,5	0,5	0,1	-	0,1	0,1	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

8. БРУТО ДОМАЋИ ИЗДАЦИ ЗА ИР ПРЕМА СЕКТОРИМА, НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ И ВРСТИ ТРОШКОВА, 2014.
GROSS DOMESTIC EXPENDITURE FOR R&D, BY SECTOR, FIELD OF SCIENCE AND TYPE OF COSTS, 2014

хиљ. КМ/thous. КМ

	Укупно <i>Total</i>	Текући издаци <i>Current expenditures</i>			Инвестициони издаци <i>Capital expenditures</i>	
		укупно <i>total</i>	трошкови рада и трошкови наклада запосленима <i>labour costs</i>	остали текући трошкови <i>other current costs</i>		
УКУПНО	17 839	11 630	8 773	2 857	6 209	TOTAL
Природне науке	3 698	3 387	3 065	322	311	Natural sciences
Инжењерство и технологија	7 904	4 335	3 140	1 195	3 569	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	71	71	3	68	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	2 598	2 552	1 638	914	46	Agricultural sciences
Друштвене науке	3 568	1 285	927	358	2 283	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	10 614	5 344	4 110	1 234	5 270	BUSINESS SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	6 126	2 924	2 153	771	3 202	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	1 642	1 610	1 189	421	32	Agricultural sciences
Друштвене науке	2 846	810	768	42	2 036	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ДРЖАВНИ СЕКТОР	1 598	1 274	1 063	211	324	GOVERNMENT SECTOR
Природне науке	1 232	1 139	1 032	107	93	Natural sciences
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	366	135	31	104	231	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	4 845	4 444	3 310	1 134	401	HIGHER EDUCATION
Природне науке	2 364	2 172	2 033	139	192	Natural sciences
Инжењерство и технологија	1 364	1 172	785	387	192	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	71	71	3	68	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	956	942	449	493	14	Agricultural sciences
Друштвене науке	90	87	40	47	3	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	782	568	290	278	214	NON-PROFIT SECTOR
Природне науке	102	76	-	76	26	Natural sciences
Инжењерство и технологија	414	239	202	37	175	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	266	253	88	165	13	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

9. ИЗВОРИ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА УТРОШЕНИХ ЗА ИР, 2014.
SOURCES OF FINANCIAL FUNDS SPENT ON R&D, 2014

хиљ. КМ/thous. КМ

	Укупно Total	Пословни сектор Business sector	Државни сектор Government sector	Високо образовање Higher education	Непрофитни сектор Non-profit sector	
УКУПНО	17 839	10 614	1 598	4 845	782	TOTAL
ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ИЗ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	16 200	10 614	1 572	3 878	136	FUNDS OF REPUBLIKA SRPСКА
Буџетска средства намијењена за ИР	2 059	730	325	994	10	Government funds intended for R&D
Средства од фондова, агенција и фондација РС	10	-	10	-	-	Funds of funds, agencies and foundations in RS
Средства од локалних заједница	77	-	-	-	77	Funds of local communities
Средства од пословних субјеката	57	-	-	55	2	Funds of business entities
Средства од непрофитних организација	7	7	-	-	-	Funds of non-profit organisations
Средства од патената, лиценци и слично (од продаје у Републици Српској)	10	-	-	-	10	Funds from patents, licenses, etc (from sale in Republika Srpska)
Остала сопствена средства	13 980	9 877	1 237	2 829	37	Other own funds
СРЕДСТВА ЗАЈЕДНИЧКИХ ИНСТИТУЦИЈА БиХ	20	-	-	15	5	FUNDS OF COMMON INSTITUTIONS OF BH
Средства од министарстава БиХ	20	-	-	15	5	Funds of Ministries of BH
Средства од фондова, агенција и фондација БиХ	-	-	-	-	-	Funds of funds, agencies and foundations in BH
ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ИЗ ФБИХ ИЛИ ДБ	-	-	-	-	-	FUNDS OF THE FBH OR BD
Средства од министарстава ФБиХ или ДБ	-	-	-	-	-	Funds of Ministries of the FBH or BD
Средства од пословних субјекта	-	-	-	-	-	Funds of business entities
Остали извори средстава	-	-	-	-	-	Other sources of funds
ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ИЗ ИНОСТРАНСТВА	1 619	-	26	952	641	FUNDS FROM ABROAD

10. СРЕДСТВА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ПРИМАРНИМ ДРУШТВЕНО - ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА²⁾, 2014.
RESOURCES FOR R&D ACTIVITY BY MAJOR SOCIO-ECONOMIC GOAL²⁾, 2014

хиљ. КМ/thous. КМ

	Укупно Total	Пословни сектор Business sector	Државни сектор Government sector	Високо образовање Higher education	Непрофитни сектор Non-profit sector	
УКУПНО	17 839	10 614	1 598	4 845	782	TOTAL
Истраживање и експлоатација Земље	18	-	-	18	-	Exploration and exploitation of the Earth
Очување животне средине	2 879	180	366	2 233	100	Environment
Истраживање и експлоатација свемира	-	-	-	-	-	Exploration and exploitation of space
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре	115	-	-	115	-	Transport, telecommunication and other infrastructures
Енергија	290	-	20	-	270	Energy
Индустријска производња и технологија	5 905	5 865	30	-	10	Industrial production and technology
Здравство	49	-	40	4	5	Health
Пољопривреда	2 257	1 642	-	417	198	Agriculture
Образовање	196	-	188	8	-	Education
Култура, рекреација, религија и масовни медији	430	75	340	15	-	Culture, recreation, religion and mass media
Политички и друштвени системи, структуре и процеси	144	90	-	4	50	Political and social systems, structures and processes
Опште унапређење знања	5 556	2 762	614	2 031	149	General advancement of knowledge
Одбрана	-	-	-	-	-	Defence

11. БРОЈ ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИХ РАДОВА ПРЕМА НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ И ВРСТИ ИСТРАЖИВАЊА, 2014.
NUMBER OF R&D WORKS BY FIELD OF SCIENCE AND TYPE OF RESEARCH, 2014

	Укупно <i>Total</i>	Врста истраживања <i>Type of research</i>			
		фундаментална <i>fundamental</i>	примјењена <i>applied</i>	развојна <i>experimental development</i>	
УКУПНО	288	82	163	43	TOTAL
Природне науке	37	17	19	1	Natural sciences
Инжењерство и технологија	80	16	45	19	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	10	2	8	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	45	15	17	13	Agricultural sciences
Друштвене науке	114	31	73	10	Social sciences
Хуманистичке науке	1	1	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	1	-	1	-	Multidisciplinary sciences
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	49	5	25	19	BUSINESS SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	24	-	12	12	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	13	5	6	2	Agricultural sciences
Друштвене науке	12	-	7	5	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ДРЖАВНИ СЕКТОР	33	7	25	1	GOVERNMENT SECTOR
Природне науке	16	2	14	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	11	-	11	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	2	2	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	4	3	-	1	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	157	39	108	10	HIGHER EDUCATION
Природне науке	14	11	3	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	42	16	20	6	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	8	-	8	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	24	10	11	3	Agricultural sciences
Друштвене науке	67	1	65	1	Social sciences
Хуманистичке науке	1	1	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	1	-	1	-	Multidisciplinary sciences
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	49	31	5	13	NON-PROFIT SECTOR
Природне науке	7	4	2	1	Natural sciences
Инжењерство и технологија	3	-	2	1	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	8	-	-	8	Agricultural sciences
Друштвене науке	31	27	1	3	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

12. ЈЕДИНИЦЕ КОЈЕ СЕ БАВЕ ИСТРАЖИВАЊЕМ И РАЗВОЈЕМ, 2014.
RESEARCH AND DEVELOPMENT UNITS BY SECTOR, 2014

	Укупно <i>Total</i>	Пословни сектор <i>Business sector</i>	Државни сектор <i>Government sector</i>	Високо образовање <i>Higher education</i>	Непрофитни сектор <i>Non-profit sector</i>	
УКУПНО	45	13	4	21	7	TOTAL
Природне науке	6	-	2	2	2	Natural sciences
Инжењерство и технологија	16	8	-	7	1	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	1	-	-	1	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	8	1	-	7	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	14	4	2	4	4	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Подаци су резултат статистичке обраде годишњих извјештаја прикупљених од пословних субјекта који су обављали дјелатности истраживања и развоја у Републици Српској у 2014. години и то од пословног сектора на Годишњем извјештају о истраживању и развоју за привредне субјекте (предузећа) (образац ИП-1), од високошколских установа на Годишњем извјештају о истраживању и развоју за високошколске установе (образац ИП-2) и од државног и сектора непрофитних организација (образац ИП-3).

Статистичким истраживањем „Истраживање и развој у 2014. години“ обухваћени су пословни субјекти у Републици Српској који су обављали дјелатност истраживања и развоја.

Обухват је један од основних проблема овог истраживања, у свијету и код нас, посебно када је у питању сагледавање и исказивање истраживачко-развојних активности у пословном сектору.

Методологија за провођење истраживања је усклађена са међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у приручнику Frascati Manual (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development – Frascati Manual, 2002 u 2007; издавач: OECD*).

Термини који се најчешће користе када се говори о научном и технолошком развоју су „наука и технолошки развој“, али и „научноистраживачки и истраживачко-развојни рад“, односно на бази англосаксонске литературе „истраживање и развој“ (*Research and Development – R&D*) или само „наука, технологија и иновације“ (*Science, Technology and Innovation – STI*).

Ради избегавања могућих нејасноћа, али и због потреба поређења са ситуацијом у свијету и употребе уобичајене терминологије која се користи у различитим извјештајима UNESCO-а, OECD-а, EUROSTAT-а и других сличних организација, сматраће се да: развој науке подразумијева развој научноистраживачке дјелатности; технолошки развој подразумијева, великим дијелом, развој истраживачко-развојне дјелатности; развој технологије, односно израз „истраживање и развој“ (ИР) на одређени начин представља синоним „научном и технолошком развоју“ и скраћеница „ИР“ одговара скраћеници „R&D“.

Научна истраживања су теоријски или експериментални рад који се предузима ради стицања нових научних сазнања и повећања свеукупног људског знања. Научним истраживањима се сматрају основна и приммијењена истраживања.

Основна (фундаментална, базична) истраживања обухватају она истраживања која повећавају општи фонд научних чињеница и знања и која одређују нова подручја људског знања и спознаја, али која немају или не морају имати директну практичну примјену добијених резултата. Основна истраживања откривају појаве, процесе, узрочно-последичне везе и законитости у природи, друштву и људском мишљењу, и то, прије свега, ради унапређења људског знања и стварања базичног знања, која даље служе као основа за приммијењена и развојна истраживања и она немају директне комерцијалне циљеве.

METODOLOGICAL EXPLANATIONS

Data issued here are the result of statistical processing of annual reports collected from business entities engaged in the research and development activity in Republika Srpska during 2014, as follows: from business sector through the Annual Report on Research and Development for Business Entities (form IR-1), from institutions of higher education through the Annual Report on Research and Development for Higher Education Institutions (form IR-2), and from government and non-profit sector (form IR-3).

Statistical survey “Research and Development in 2014” covers business entities in Republika Srpska engaged in a research and development activity.

Coverage is one of the main difficulties concerning this survey, both in our country and all over the world, especially when it comes to observing and presenting Research and Development activities in the business sector.

Methodology used while conducting this survey is harmonised with the international standards which the OECD established and published in the Frascati Manual (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development–Frascati Manual, 2002 and 2007; publisher: Organisation for Economic Cooperation and Development*).

Terms that are commonly used when referring to scientific and technological development are “science and technological development”, as well as “scientific research and research and development work”, which are based on the Anglo-Saxon literature (*Research and Development – R&D*), or simply “science, technology and innovation” (*Science, technology and Innovation – STI*).

To avoid possible confusion, but also because of the need to compare with the situation in the world and to use a common terminology used in the different reports by the UNESCO, OECD, Eurostat and other similar organisations, the following shall be considered: the development of science involves the development of scientific research; technological development is, in large part, the development of research and development activities, development of technology, and the term “research and development” (R&D) in a certain way, is a synonym for “scientific and technological development” and the abbreviation “RD” fits the abbreviation “R&D”.

Scientific research activity refers to theoretical or experimental work undertaken to acquire new scientific knowledge and to increase overall human knowledge. Scientific research refers to basic and applied research.

Basic (fundamental) research refers to research that increases the general fund of scientific facts and knowledge, also defining new areas of human knowledge and understanding, but which does not have or does not have to have direct practical application of the results obtained. Basic research reveals phenomena, processes, causal relationships and laws of nature, society and human thinking, and, above all, which aim to advance human knowledge and creation of the basic knowledge, which further serve as a basis for applied and development research. It has no direct commercial objectives.

Примијењена (апликативна) истраживања су теоријски или експериментални рад који се предузима ради стицања нових знања, а који је усмјерен на рјешавање неког практичног задатка, односно остварење неког практичног циља. Примијењена истраживања проширују и продубљују постојећа знања ради рјешавања одређених проблема. Она се предузимају или ради испитивања могуће примјене резултата фундаменталних истраживања или утврђивања нових метода или поступака за постизање унапријед одређеног циља. Примијењена истраживања су, према томе, усмјерена на откривање нових научних знања, примјену тих знања у сврху реализације одређених комерцијалних циљева.

Развојна (стручна) истраживања, односно експериментални развој је систематски рад, утемељен на знањима стеченим основним или примјењеним истраживањима, односно практичном искуству, које је, прије свега, усмјерено на увођење нових или знатно побољшање постојећих поступака, производа и услуга. То су сви поступци који се јављају између изума и производње: експериментисања на цртежу и развој прототипова, експерименти, пилот-пројекти, модели, нова рјешења. Ова истраживања имају изразито практични циљ, њихово основно обилежје је јасна намјена, те директна и брзо постигнута корист у неком уском подручју. Развојна истраживања се још називају и технолошка усавршавања.

Научноистраживачки рад је систематска стваралачка активност којом се примјеном научних метода стичу нове научне спознаје, односно стваралачки користи постојеће знање за нове примјене. То је стваралачки рад на освајању нових знања, а циљ му је подизање општег цивилизацијског нивоа друштва и коришћење тих знања у свим областима друштвено-економског развоја. Научноистраживачким радом се баве научници и истраживачи који су изабрани у одговарајућа научна, научно-наставна и истраживачка звања.

Према Frascati приручнику сектори којима припадају извјештајне јединице, одређују се према економској активности у којој се реализује истраживачко-развојни рад. Дефиниције сектора се углавном заснивају на Систему националних рачуна (SNA), с тим што се сектор високог образовања посматра као одвојени сектор, док су домаћинства спојена са непрофитним сектором. Одлучујући критеријум за разврставање у поједини сектор је већински извор средстава којима се финансира дата извјештајна јединица.

Пословни сектор обухвата предузећа (привредне субјекте) и организације чија је примарна активност тржишна производња робе и услуга и њихова продаја по економски значајним цијенама, као и истраживачко-развојне јединице у саставу предузећа.

Високо образовања обухвата универзитете са јединицама у саставу, факултетима, академијама и научно-истраживачким институтима, без обзира на изворе финансирања и правни статус. Овом сектору припадају и истраживачки институти и клинике који су под непосредном контролом или управом високошколске организације.

Државни сектор обухвата организације, службе и друга тијела, осим високог образовања, која друштву пружају оне бесплатне заједничке услуге које се по тржишним условима не би могле обезбиједити, а представљају израз економске и социјалне политике друштва; према дефиницији, овај сектор обухвата активности администрације, одбране и регулација јавног реда; здравство, образовање, културу, рекреацију и друге друштвене услуге.

Сектор непрофитних организација обухвата нетржишне приватне непрофитне организације које домаћинствима пружају услуге без наплате или по ниској цени, ове организације могу бити основане од стране удружења грађана ради обезбјеђивања робе и услуга за чланове удружења или ради опште сврхе.

Истраживачи су стручњаци ангажовани на стварању нових знања, метода и система, те провођењу истраживачких пројеката.

Стручни сарадници су запослени са високим образовањем који директно учествују са истраживачима при извршавању истраживачко-развојних задатака.

Техничко особље су запослени који обављају технички дио истраживачко-развојног задатка, под надзором истраживача. Степен образовања је по правилу средњи, али може бити и виша и висока школа у зависности од стандардизације техничких задатака.

Руководеће особље су запослени који се већи дио радног времена баве управљачко-организацијским пословима; у супротном их треба разврстати у категорију „истраживачи“ или „стручни сарадници“.

Друго особље (помоћно) су запослени који обављају секретарске и друге административне послове, ако је њихов рад директно повезан са истраживачко-развојним пројектима. Ту се укључују под истим условима и руководиоци машина и уређаја и индустријски произвођачи и састављачи.

Applied (application) research refers to experimental or theoretical work undertaken in order to acquire new knowledge, aimed at solving a practical task or achieving a practical goal. Applied research expands and deepens the existing knowledge in order to solve specific problems. It is carried out in order to investigate possible application of results of fundamental research or to establish new methods or procedures to be used to achieve a predefined goal. Therefore, applied research is focused towards the discovery of new scientific knowledge and application of the knowledge in order to achieve certain commercial objectives.

Development (professional) research, that is, experimental development, represents systematic work, based on the knowledge acquired through basic or applied research or practical experience, which is primarily focused on the introduction of new or significantly improved existing processes, products and services. These are all actions that occur between invention and production: experiments on drafts and development of prototypes, experiments, pilot projects, models, new solutions. This research has a very practical objective, their main feature is a clear purpose and direct benefit achieved quickly and in a very narrow field. Developmental research is also called technological advancement.

Scientific research is a systematic creative activity whose goal is to gain new scientific insights through the application of scientific methods, that is, creative use of the existing knowledge for new applications. This is creative work on the acquirement of new knowledge, and the goal is to raise the general level of civilisation of society and to use this knowledge in all areas of socio-economic development. Scientific research is carried out by scientists and researchers who were elected in the appropriate scientific, scientific-teaching and research positions.

In accordance with the Frascati Manual, sectors are defined by economic activity of the reporting unit engaged in research and development. Sector definitions are generally based on the System of National Accounts (SNA), provided that the higher education sector is observed as separate sector, while households are connected with the non-profit sector. The decisive criterion for the classification into a particular sector is the major source of funds of the reporting unit.

Business sector covers enterprises (business entities) and organisations whose primary activity is market production of goods and services and their sale at economically significant prices, as well as research and development units in the composition of enterprises.

Higher education covers universities with units in composition, faculties, academies and scientific research institutes, regardless of their funding sources and legal status. This sector also covers research institutes and clinics that are under the direct control or administration of higher education institutions.

Government sector covers organisations, services and other bodies, except higher education, that provide the society with free common services, which could not be provided under market conditions and which represent an expression of the socio-economic policy of the society; by definition, this sector covers activities of administration, Defence and public order; health care, education, culture, recreation and other social services.

Sector of non-profit organisations covers non-market private non-profit organisations which provide households with services free of charge or at low prices; these organisations may be established by citizens' associations in order to provide association members with goods and services or for the general purpose.

Researchers are professionals engaged in the creation of new knowledge, methods and systems, and also in the management of the projects concerned.

Research associates are employees with completed higher education, who directly participate alongside researchers in the performance of research and development activities.

Technicians are employees who perform the technical part of the research and development task, under the supervision of researchers. Education level is generally secondary, but may be higher, depending on the standardisation of technical tasks.

Management refers to employees dealing mainly with managerial and organisational tasks. Otherwise, they should be classified in the category of "researchers" or "research associates".

Other supporting staff are employees performing secretarial and other administrative tasks, insofar as their activities are a direct service to research and development projects. This category includes also, under the same provisions, plant and machine operators, and industrial manufacturers and assemblers.

Еквивалент пуне запослености се израчунава за особе које раде краће од пуног радног времена на пословима истраживања и развоја. Запослени са пуним радним временом одговарају јединици еквивалента пуне запослености.

Укупни издаци за истраживање и развој, који обухватају сва финансијска средства потрошена за истраживање и развој, чине:

1) **текући издаци** (трошкови) који обухватају:

а) трошкове рада и трошкове накнада запосленима (брutto плате и накнаде брутто плата за све запослене у ИР дјелатности; друге накнаде запосленима у ИР, нпр. стипендије, награде и слично и остало.

б) остале текуће трошкове (материјалне трошкове на истраживачко-развојни рад – сировине, материјал, енергија; исплате на основу уговора о дјелу и ауторских уговора; дневнице, путне трошкове, репрезентацију и слично; и друге издатке).

2) **инвестициони издаци** који обухватају издатке за земљиште и грађевинске објекте; машине и опрему; патенте, лиценце, студије и пројекте; софтвер и хардвер (који подразумјева укупне трошкове везане за набавку рачунара, уређаја, система, компонената и опреме, као и трошкове набавке или развијања софтвера за сопствене потребе); и остале издатке.

Скраћенице

ИР – истраживање и развој
БИХ – Босна и Херцеговина
ФБиХ – Федерација Босне и Херцеговине
ДБ – Брчко дистрикт

Full-time equivalent was calculated for persons who were engaged shorter than full – time employment on research and development jobs. Full-time equivalent for persons engaged in full-time employment on R&D is equal to the unit of full time equivalent.

Total expenditure for research and development, which includes all funds expended for research and development, are:

1) **current expenditures** (costs) that include:

a) *labour costs and costs of compensation of employees (gross salaries and allowances of gross salaries for all those employed on R&D activities, other compensation of those employed in R&D, such as fellowships, awards, and other costs).*

b) *other current costs (material costs of research and development activities – raw material, energy, payments based on temporary service contracts and copyright agreements, daily wages, travelling allowances, representation and similar, and other costs).*

2) **Capital expenditures** which cover expenditures on land and buildings, machinery and equipment, patents, licences, studies and projects, software and hardware (which means total expenditure on purchase of computers, devices, systems, components and equipment, as well as expenditure on acquisition or development of software for own needs), and other expenditures.

Abbreviations

R&D – Research and Development
BH – Bosnia and Herzegovina
FBH – Federation of Bosnia and Herzegovina
BD – Brčko District

¹⁾ Научна област одређена је према претежности. Претежна је она област у којој ради највећи број запослених на пословима ИР.

Field of science is determined by predominance. Predominance filed is the one in which is the highest share of persons engaged on R&D.

²⁾ Подаци су приказани према Номенклатури за анализу и поређење научних програма и буџета из 2007. године (NABS 2007).

Data are presented according to the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific programmes and Budget for 2007 (NABS 2007).

Саопштење припремила: Долорес Пеулић
dolores.peulic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д - Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Издаје годишње – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba - Е-mail: stat@rzs.rs.ba - Приликом коришћења података обавезно навести извор

Prepared by: Dolores Peulić
dolores.peulic@rzs.rs.ba

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d - Tel. +387 51 332 700 - Radmila Čičković, PhD, Director General - Annual periodicity - Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba - E-mail: stat@rzs.rs.ba - These data can be used provided the source is acknowledged